

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Кзз 1318/2025
18.11.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Мирољуба Томића, председника већа, Татјане Вуковић, Слободана Велисављевића, Бојане Пауновић и Александра Степановића, чланова већа, са саветником Маријом Рибарић, записничарем, у кривичном предмету окривљеног Александра Ђекића и др, због продуженог кривичног дела злостављање и мучење у саизвршилаштву из члана 137. став 2. у вези става 1. у вези члана 33. и 61. Кривичног законика и др., одлучујући о захтеву за заштиту законитости са допуном бранилаца окривљеног Александра Ђекића, адвоката Милана Алановића и адвоката Јоване Пејић и захтеву за заштиту законитости бранилаца окривљеног Вељка Марјановића Галечића, адвоката Николе Бабића и адвоката Славка Попиводе, поднетим против правноснажних пресуда Вишег суда у Новом Саду К 160/22 од 26.04.2024. године и Апелационог суда у Новом Саду Кж1-769/24 од 02.07.2025. године, у седници већа одржаној дана 18.11.2025. године, једногласно је донео

ПРЕСУДУ

ОДБИЈАЈУ СЕ, као неосновани, захтев за заштиту законитости са допуном бранилаца окривљеног Александра Ђекића, адвоката Милана Алановића и адвоката Јоване Пејић и захтев за заштиту законитости бранилаца окривљеног Вељка Марјановића Галечића, адвоката Николе Бабића и адвоката Славка Попиводе, поднети против правноснажних пресуда Вишег суда у Новом Саду К 160/22 од 26.04.2024. године и Апелационог суда у Новом Саду Кж1-769/24 од 02.07.2025. године, у односу на повреду закона из члана 439. тачка 1) и 2) Законика о кривичном поступку, док се у преосталом делу захтев за заштиту законитости бранилаца окривљеног Вељка Марјановића Галечића, адвоката Николе Бабића и адвоката Славка Попиводе **ОДБАЦУЈЕ** као недозвољен.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Новом Саду К 160/22 од 26.04.2024. године, оглашени су кривим окривљени Александар Ђекић и окривљени Вељко Марјановић Галечић, да су извршили продужено кривично дело злостављање и мучење у саизвршилаштву из члана 137. став 2. у вези става 1. Кривичног законика у вези члана 33. и 61. Кривичног законика (за која им је суд утврдио казну затвора у трајању од по 4 године и 6 месеци) у стицају са кривичним делом силовање из члана 178. став 3. у вези става 1. у вези

члана 54а Кривичног законика (за које су им утврђене казне затвора у трајању од по 7 година) у стицају са кривичним делом крађа у саизвршилаштву из члана 203. став 1. Кривичног законика у вези члана 33. Кривичног законика (за које су им утврђене казне затвора у трајању од по 4 месеца), па су осуђени на јединствене казне затвора у трајању од по 9 година у које им се урачунава време проведено у притвору од 30.04.2022. године до 26.04.2024. године, као и време за које је окривљенима изречена мера забране напуштања стана уз примену електронског надзора од 26.04.2024. године. Истом пресудом окривљенима је изречена и мера безбедности забрана приближавања и комуникације са оштећеним, тако што им је забрањено приближавање оштећеном АА на удаљености мањој од 500 метара и то у простору око места становања и места рада оштећеног, као и свака даља комуникација и узнемиравање оштећеног, а која мера ће трајати 3 године од дана правноснажности пресуде с тим да се време проведено у затвору не урачунава у време трајања ове мере. Истом пресудом одлучено је и о трошковима кривичног поступка и имовинскоправном захтеву на начин ближе наведен у изреци пресуде.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Кж1-769/24 од 02.07.2025. године, одбијене су као неосноване жалбе бранилаца окривљеног Александра Ђекића и бранилаца окривљеног Вељка Марјановића Галечића, као и жалба Вишег јавног тужиоца у Новом Саду у делу одлуке о кривичној санкцији, па је пресуда Вишег суда у Новом Саду К 160/22 од 26.04.2024. године потврђена, осим у делу одлуке о трошковима поступка у ком делу је жалба Вишег јавног тужиоца у Новом Саду усвојена и пресуда преиначена, тако што је окривљени Вељко Марјановић Галечић поред раније досуђених трошкова обавезан да сноси и трошкове браниоца по службеној дужности, адвоката Лазара Плужаревића у износу од 81.750,00 динара које је дужан да уплати на рачун извршења буџета Вишег јавног тужилаштва у Новом Саду у року од 2 месеца од дана правноснажности пресуде под претњом извршења.

Против наведених правноснажних пресуда захтеве за заштиту законитости благовремено су поднели:

- браниоци окривљеног Александра Ђекића, адвокат Милан Алановић и адвокат Јована Пејић, због повреде закона из члана 485. став 1. тачка 1) Законика о кривичном поступку, као и допуну захтева за заштиту законитости, са предлогом да Врховни суд усвоји поднети захтев за заштиту законитости, побијане пресуде укине у делу у којем је окривљени оглашен кривим због кривичног дела силовање из члана 178. став 3. Кривичног законика и да се за исто ослободи од оптужбе, као и да се извршење правноснажне пресуде у смислу члана 488. ЗКП одложи;

- браниоци окривљеног Вељка Марјановића Галечића, адвокат Никола Бабић и адвокат Славко Попивоца, због повреде закона из члана 485. став 1. тачка 1) Законика о кривичном поступку, са предлогом да Врховни суд усвоји поднети захтев за заштиту законитости, побијане пресуде укине у целости и предмет врати првостепену суду на поновно суђење.

Врховни суд је доставио примерке захтева за заштиту законитости бранилаца окривљених Врховном јавном тужиоцу, сходно члану 488. став 1. Законика о кривичном поступку (ЗКП), па је на седници већа коју је одржао у смислу члана 490. ЗКП, без обавештења Врховног јавног тужиоца и бранилаца окривљених, сматрајући да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке (члан 488. став 2. ЗКП),

размотрио списе предмета са правноснажним пресудама против којих су захтеви за заштиту законитости поднети, те након оцене навода изнетих у поднетим захтевима нашао:

Захтеви за заштиту законитости бранилаца окривљених су неосновани у односу на повреду закона из члана 439. тачка 1) и 2) ЗКП, док је захтев за заштиту законитости бранилаца окривљеног Вељка Марјановића Галечића, адвоката Николе Бабића и адвоката Славка Попиводе у преосталом делу недозвољен.

Браниоци окривљених у поднетим захтевима за заштиту законитости наводе да је побијаним пресудама учињена повреда кривичног закона, с обзиром да опис радње извршења не садржи битно обележје кривичног дела силовање из члана 178. став 3. Кривичног законика (КЗ) са образложењем да су исти оглашени кривим за кривично дело силовање из члана 178. став 3. у вези става 1. КЗ иако из описа радње извршења произлази да исте нису предузете у циљу задовољења сопственог сексуалног нагона, док се наведено кривично дело предузима искључиво у циљу задовољења сопствене похоте, а не из мржње према некој мањинској групи као што је у пресуди наведено. У захтеву се даље наводи да суд није навео као квалификаторну околност мржњу, већ као битан елемент, а што је и описано у изреци пресуде, па наведено по наводима бранилаца, може представљати евентуално кривично дело злостављање и мучење из члана 137. Кривичног законика или кривично дело недозвољене полне радње из члана 182. Кривичног законика, на који начин браниоци суштински указују на повреду закона из члана 439. тачка 1) и 2) ЗКП.

Овакви наводи из захтева за заштиту законитости бранилаца окривљених су по оцени Врховног суда неосновани из следећих разлога:

Одредбом члана 178. став 1. КЗ прописано је да кривично дело силовање чини онај ко принуди другог на обљубу или са њом изједначен чин употребом силе или претњом да ће непосредно напасти на живот или тело тог или њему блиског лица, док је у ставу 3. прописано да ако је услед дела из става 1. и 2. овог члана наступила тешка телесна повреда лица према којем је дело извршено или ако је дело извршено од стране више лица или на нарочито свиреп или нарочито понижавајући начин или према малолетнику или је дело имало за последицу трудноћу, учинилац ће се казнити затвором од 5 до 15 година.

Из списка предмета произлази да су окривљени оглашени кривим да су у време и на месту наведеном у изреци првостепене пресуде, смањене способности да схвате значај свог дела и да управљају својим поступцима, али не битно, способни да схвате значај својих дела, свесни својих дела и желећи његово извршење, свесни да су њихова дела забрањена „као више лица, саизвршиоци, учествовали заједнички у предузимању радњи извршења кривичног дела силовање из мржње према оштећеном АА, који је хомосексуалне оријентације, и радњи злостављања и мучења из побуда заснованих на дискриминацији због његове сексуалне оријентације, употребом силе и претње принудили оштећеног на чин изједначен са обљубом и применом силе и претње нанели оштећеном тешке патње тако што су ... говорећи му да ће га убити, захтевали да им призна да их је он пријавио полицији, уносили му се у лице, пљували га..потом су почели да му гурају банану у анални отвор, па су узели металну мутилицу за јаја и пластичну шпатулу за наношење фила на торту и терали оштећеног да дршке наведених предмета ставља сам себи у анус, што је оштећени од страха и учинио ...“.

Из наведеног чињеничног описа дела у изреци првостепене пресуде, по оцени овог суда, произлази да су окривљени, као више лица, саизвршиоци, принудили оштећеног на чин изједначен са обљубом, чиме је остварен објективни елемент кривичног дела силовање, те у конкретном случају постоји и квалификаторна околност извршење кривичног дела од стране више лица, чиме су остварена обележја кривичног дела из члана 178. став 3. у вези става 1. Кривичног законика за које су окривљени и оглашени кривим, док су нижестепени судови правилно применили закон и ценили мржњу због сексуалне оријентације оштећеног као отежавајућу околност у смислу одредбе члана 54а Кривичног законика, из којих разлога су наводи изнети у поднетим захтевима за заштиту законитости да су побијаним пресудама учињене повреде закона из члана 439. тачка 1) и 2) ЗКП, оцењени као неосновани.

У преосталом делу поднетог захтева за заштиту законитости бранилаца окривљеног Вељка Марјановића Галечића, адвоката Николе Бабића и адвоката Славка Попиводе, указује се да је правноснажним одлукама учињена повреда закона из члана 98. ЗКП, која одредба регулише правила о испитивању сведока у кривичном поступку, а која повреда закона је, по наводима бранилаца, учињена на тај начин што суд није испитивао сведока оштећеног на околности, шта се тачно догодило у вези предметног догађаја, већ је само упитао оштећеног да ли остаје код раније датог исказа, на који начин браниоци суштински указују на учињену повреду закона из члана 438. став 2. тачка 3) у вези члана 98. ЗКП.

Како одредбом члана 485. став 4. ЗКП, који прописује разлоге због којих окривљени, односно његов бранилац, сходно правима која има у поступку у смислу члана 71. тачка 5) ЗКП могу поднети захтев за заштиту законитости против правноснажне одлуке и поступка који је претходио њеном доношењу, није предвиђена могућност подношења овог ванредног правног лека због повреде закона из члана 438. став 2. тачка 3) у вези члана 98. ЗКП, то је Врховни суд захтев за заштиту законитости бранилаца окривљеног Вељка Марјановића Галечића у овом делу оценио као недозвољен.

Из изнетих разлога, Врховни суд је, на основу одредбе члана 491. и члана 487. став 1. тачка 2) ЗКП у вези члана 485. став 4. ЗКП, донео одлуку као у изреци ове пресуде.

**Записничар – саветник
Марија Рибарић, с.р.**

**Председник већа – судија
Мирољуб Томић, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић